

Inbuzz, imkersbedrijf Boot & Calis v.o.f.

Inbuzz bestaat sinds 1 april 1997. De twee vennoten van het bedrijf, Willem Jan Boot en Johan Calis, waren al jaren met bijen in de weer. In hun jeugd waren ze beide hobbyimker. Later kwamen ze tijdens hun studie biologie ook de honingbij tegen. Vanaf 1989 werden ze beroepsimkers en wel in het onderzoek. Onder begeleiding van Joop Beetsma, jarenlang het gezicht van het bijenonderzoek in Nederland, werkten ze vooral aan het gedrag van varroamijten in bijenvolken. Het imkerhart konden ze niet verloochenen. Al snel werkten ze samen met de Ambrosiushoeve op zoek naar niet-chemische bestrijdingsmethoden tegen de varroamijt. Banen in het onderzoek zijn in Nederland meestal tijdelijk. Gelukkig zagen ze kans om de sprong naar bestuivingactiviteiten te maken. Inbuzz werd opgericht na een verzoek van Rijk Zwaan, een groentezaden-teeltbedrijf, om te proberen met speciaal geprepareerde bijenvolken de opbrengst van een gewas te verhogen. Sindsdien is Inbuzz snel gegroeid.

De belangrijkste werkzaamheden van het bedrijf zijn het plaatsen en verzorgen van bijenvolken voor de bestuiving van gewassen. Zo goed als het jaar rond worden volken geplaatst bij gewassen als courgette, aubergine, paprika en diverse exotische vruchten. Tijdens het seizoen worden ook vele volken geplaatst bij de teelt van groentezaden zoals diverse koolsoorten, radijs, uien, prei, andijvie, wortelen en selderijsoorten. Ook worden de bijen ingezet bij de bestuiving van enkele siergewassen. Meestal vinden deze teelten plaats onder glas. Onder glas zijn de omstandigheden voor de bijenvolken vaak nogal ongunstig. Op zijn best gaan de volken niet achteruit, maar doorgaans worden de volken kleiner. Vooral bij de teelt van langdurig bloeiende gewassen, zoals de eerder genoemde snijvruchten, dienen de volken dan ook regelmatig op hun sterkte gecontroleerd te worden. Gemiddeld eenmaal in de twee weken worden alle volken bezocht. Worden de volken te klein, dan worden ze vervangen door nieuwe volken van buiten.

Bijen als poetsbrigade

Sinds vorig jaar staan bijen in toenemende mate in de belangstelling van telers van Orchideeën, het gaat hier om de snijbloem *Cymbidium*. Bijen kunnen *Cymbidium* niet bestuiven; ze zijn er te klein voor. Dit is maar goed ook want bestoven bloemen verwelken snel.

Hier treden de bijen op als nectarverzamelaars. De bloeiwijzen van de orchideeën kunnen in het najaar volhangen met druppeltjes nectar, die deze planten buiten de bloemen op de stengels produceren. Als deze druppeltjes niet verwijderd worden, hebben roetdauwschimmels vrij spel. Veel tuinders spenderen dan ook veel tijd aan het schoonmaken van de bloemen. Liever zetten ze daarom bijen in om de stengels schoon te likken en de nectar af te voeren naar het bijenvolk. De volken moeten ook hier regelmatig gecontroleerd worden op hun conditie. Er mag geen te grote voorraad voer in de raten aanwezig zijn want dan kan de haaldrift minder worden. In het begin van het seizoen kunnen de bijen naar buiten vliegen om zelf buiten de kas stuifmeel te verzamelen, orchideeën hebben op dit gebied niets te bieden. Later in het seizoen worden raten met stuifmeel ingehangen om het broeden van de bijen te bevorderen. Goed overleg met de tuinder over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is van groot belang voor het succes dat met de inzet van bijen kan worden behaald.

Onderzoek

Naast het inzetten van bijen in de praktijk worden heel diverse onderzoeksprojecten uitgevoerd, soms via de universiteit soms als contractonderzoek. Via de universiteit is gewerkt aan het probleem van parasitaire Kaapse bijen in Afrikaanse bijenvolken in Zuid-Afrika. Bij Kaapse werksters komen uit hun onbevuchte eieren geen mannetjes, zoals bij onze bijen, maar worden er weer nieuwe werksters gemaakt. In Afrikaanse volken komen deze Kaapse werksters aan de leg en nemen snel in aantal toe terwijl ze geen werkstertaken uitvoeren. Hierdoor gaan deze Afrikaanse volken vaak snel ten onder. Het onderzoek heeft onder andere aangetoond dat Afrikaanse bijenvolken zeker niet weerloos zijn tegen deze sociale parasieten. Met aangepaste bedrijfsmethoden is de besmettingsgraad waarschijnlijk sterk terug te dringen. Bij contractonderzoek werkt Inbuzz bijvoorbeeld samen met Mitox, een contractlaboratorium dat effecten van gewasbeschermingsmiddelen op allerlei nuttige insecten en mijten onderzoekt. Gewasbeschermingsmiddelen worden vaak slecht verdragen door bijen. Om de effecten van deze middelen op bijen te onderzoeken worden bijenvolken met een gestandaardiseerde omvang gemaakt, waarmee in tenten met behandelde planten de effecten op

bijensterfte en vlieggedrag bepaald kunnen worden. Praktische imkerij en bijenonderzoek vullen elkaar goed aan. De praktische ervaring met bijen is goed toepasbaar in het onderzoek en het onderzoek geeft veel inzichten die zijn toe te passen in de praktijk.

Imkeren

Het imkeren voor dit soort toepassingen van bijen, wijkt enigszins af van het imkeren met als doel het verzamelen van honing. De volken worden in acht- en tienraams-bijenkasten gehouden. Het aantal volken dat wordt uitgewinterd, ongeveer 400, neemt in de loop van het seizoen af doordat door toepassing in de kas de volken kleiner worden en omdat af en toe een koningin verloren gaat. Volken die niet in de kas staan groeien uiteraard wel. Een gedeelte van de volken wordt met de 'kaasschaafmethode' (telkens een of enkele ramen met bijen en broed verwijderen) paraat gehouden om ingezet te worden in de kas. Deze ramen worden gebruikt om verzwakte volken die uit de kas teruggekomen zijn te versterken of om er nieuwe volken mee te maken. Volken die naar het fruit gaan, mogen twee broedbakken volgroeien; na het fruit worden de volken in twee of drie stukken verdeeld. Het gedeelte met de koningin is snel weer in te zetten in de kas en de gedeelten zonder koningin maken

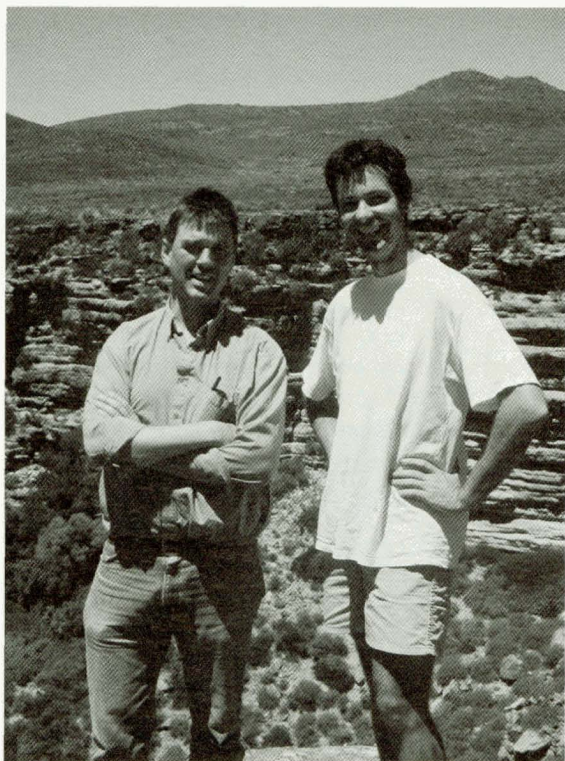
jonge koninginnen. Tijdens het uitlopen van de koninginnen worden de volken verder verdeeld. Telkens twee ramen bijen en broed en een koningin. Deze kleine volken mogen gedurende de rest van het seizoen uitgroeien tot grote volken.

Ziektebestrijding

Het opzetten van veel nieuwe volken zorgt voor sterke gezonde volken in het volgende jaar. Verder worden als hygiënische maatregelen oude ramen consequent verwijderd en omgesmolten en bruikbare ramen in ijszijn ontsmet voordat ze worden hergebruikt. De bestrijding van de varroamijt wordt met organische zuren, mierenzuur en oxaalzuur, gedaan. Oxaalzuur wordt toegepast in volken die uit de kas zijn teruggekomen en in de nieuwe volken wanneer daar het broed is uitgelopen. Mierenzuur wordt met name toegepast in volken die relatief veel broed bevatten.

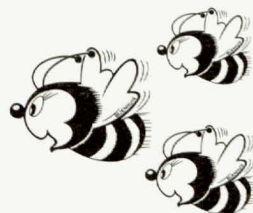
Honing

Volken die gebruikt worden voor bestuiving onder glas maken geen honing. Toch klopt bij Willem Jan Boot en Johan Calis het imkerhart dusdanig dat elk jaar ongeveer duizend kilo honing zijn weg naar de honingliefhebbers kan vinden. Hun honing is vooral te koop bij lokale winkels in Laren NH.

Johan Calis en Willem Jan Boot

IMKERSHOP 'HET BIJENHUIS'

Een imker met verstand
wordt bij Het Bijenhuis vaste klant

Voor snelle bestelservice

tel 0317 422 733

fax 0317 424 180

e-mail bijenhuis@vbbn.nl

Grintweg 273

6704 AP Wageningen

online winkelen bij www.vbbn.nl